

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

3 Tu naturalem non jungito spirituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

cesse fuerit facere, liberè conceditur. Vnde si supradictus genitor filium suum corpore morientem aspiciens, ne animam perpetua morte peccentem dimitteret, sacri unda baptismatis lavit, ut eum de potestate auctoris mortis & tenebrarum eriperet, & in regnum Christi iam regnaturum a sine dubitatione transmitteret, bene fecisse laudatur: & idcirco suæ uxori libi iam legitime sociatæ, impune, quamdiu vixerit, iudicamus manere conjunctum, nec ob hoc contra præfatas auctoritates divinas aliquatenus separari debere.

¶ Epistola Iohanni octavi, ex qua sumptum est hoc caput, extat in bibliotheca Vaticana, scripta Anselmo Lemovicina ecclesie Episcopo, & in concilio Nicensensi, tempore eisdem Iohanni cum legato ipsius, & magna parte Episcoporum Italiae & Gallie habito, in subscriptionibus est, Anselmus Lemovicensis ecclesie Episcopus. Itaque emendatum est, Lemovicina, cum antea legeretur, Lemovina.

¶ Omittendum. Sic emendatum est ex aliquot vetustis, epistola ipsa, & Ivone. In ipsa etiam 34. quæst. 1. & 2. c. 1. Leo eundem verbum utitur, omittendum est, & inculpabile iudicandum, quem imitari videtur Iohannes voluisse. In vulgato erat, dimittendam non esse.

¶ pars. Filia c. dicitur spirituali non solum ejus, qui accipit, sed etiam ejus qui trine personis vocabulo eam sacro baptisinate tingit. Dicitur etiam spiritualis filia sacerdotis, quæ ex peccata sua constituitur. Harum omnium flagitiosa conjunctio est, & eadem pœna plerenda.

C. VIII. ¶ Tæpœnitentiæ ei inducitur, qui spiritualem filiam, & pœnitentialem suam, violare monstratur.

Vnde Symmachus Papa ait.

¶ Omnes d. quos in pœnitentiâ suscipimus, ita nostri sunt spirituales filii, & ipsi, quos vel nobis suscipiuntibus, vel trine personis vocabulo merentibus, unda sacri baptismatis regeneravit. Sylvester quoque docens, admonet unumquemque sacerdotem, ut nullis causis fornicationis ad suam pœnitentialem accedat: quia scriptum est: [Omnes in pœnitentiâ accipimus, ita filii nostri sunt, ut in baptisinate suscepti.] Quapropter hoc scelus si quis perpetraverit, non solum dignitatis honorem amittat, verum etiam usque ad exitum vite jugi pœnitentiæ se subdat.

C. IX. ¶ De eodem. Item Coelestinus.

¶ Si quis sacerdos cum filia spirituali fornicatus fuerit, sciat se grave adulterium commisisse. Idcirco fornicatio ista est, omnia derelinquat, & res suas pauperibus tradat, & conversus in monasterio Deo usque ad mortem serviat. Sacerdos autem, qui malum exemplum dedit hominibus, ab officio deponatur, & peregrinando duodecim annis pœniteat, postea vero ad monasterium vadat, ibique cunctis diebus vite suæ Deo serviat.

C. X. ¶ De eodem. Item g.

¶ Non debet Episcopus aut Presbyter commiseri cum mulieribus, quæ ei sua fuerint confessæ peccata. Si forte (quod absit) hoc contigerit, sic pœniteat, quomodo de filis spirituali, Episcopus quindecim annos, Presbyter duodecim, deponatur: si tamen in conscientiam populi devenierit.

Hæc itaque auctoritatibus apparet, quid sive proprium, sive tantummodo viri filium mulier de sacro fonte suscepit, non idcirco a viro suo esse separanda. Quod & de viro similiter oportet intelligi.

a al. regeneratam. b al. debuisset. c Sent. ibid. d Sent. ibidem. e Poly. l. 4. tit. 39. f al. quindecim. g al. Idem. h Poly. ibidem.

QVÆSTIO II.

¶ Sponsalia ante septennium contrahi non possunt. Sed enim consensus contrahuntur, qui intervenit non potest, nisi ab utraque parte id intelligatur, quod inter eos agitur. Probatur ergo sponsalia non posse contrahi inter pueros, quorum aetate infirmitas consensum non admittit. Testatur hoc idem Nicolaus Papa, dicens.

C. I. ¶ Ante tempus consentiendi conjugium contrahi non potest.

¶ Vbi non est consensus utriusque, non est conjugium. Ergo qui pueris dant puellas in cubilibus, & converso, nihil faciunt nisi uterque pueros, postquam venerit ad annos discretions, consentiat, etiam si pater & mater hoc violaverint & fecerint.

¶ In Decretalibus tit. de dispensatione impub. cap. 2. habetur initium huius capituli, & adiciuntur alia ex eo Nicolai scripta.

¶ Consentiat. In vulgari codicibus sequitur, nec est conjugium, nisi sit consensus utriusque: quæ verba ab Iohanne à priorisque manuscriptis.

QVÆSTIO III.

¶ Quid si autem spirituales vel adoptivi filii naturalibus copulari non possint, Nicolaus Papa respondens ad consulta Bulgarorum, cap. 2. testatur, ita dicens.

C. I. ¶ Qui de sacro fonte suscipitur, filius est ejus, a quo suscipitur.

¶ Ita e. diligere debet homo eum, qui se suscipit de sacro fonte, sicut patrem. Item. ¶ Est inter fratres & filios spiritualis gratia & sancta communio, quæ non est dicenda consanguinitas, sed potius habenda spiritualis proximitas. Vnde inter eos non arbitramur posse fieri quodlibet legale conjugium: quandoquidem, nec inter eos, qui natura, & eos, qui adoptione filii sunt, veneranda Romana leges matrimonia contrahi permittunt. Item. Si ergo inter eos non contrahitur matrimonium, quos adoptio jungit, quanto potius carnali oportet inter se contubernio cessare, quos per celeste sacramentum regeneratio Sancti Spiritus unct? Longè igitur congruentius filius patris mei, vel frater meus appellatur is, quem gratia divina potius, quam humana voluntas, ut filius patris mei, vel frater meus esset, elegerit; prudentiusque ab alterna corporis commistione secernimur.

C. II. ¶ Filia spiritualis carnali filio nullo modo nubere potest.

Item Zacharias Episcopus servus servorum Dei: reverendissimo Theodoro Episcopo ecclesiastica Nicensensi.

¶ Placium d. nobis ita veneranda fraternitas obtulit, per quod sciscitari curasti, si liceat filio, cuius pater alterius filiam ex sacro baptismate suscepit, suscipiam, id est, spiritualem ejus patris filiam (quod dicitur crudele est) in matrimonio accipere, quod apud te eorum asseruisti contigisse. ¶ Sed bene tua sancta fraternitas compertum habet, quia Dominus præcepit per

a Extra, de despons. impub. cap. 2. Panorm. lib. 8. cap. 122. b Sentent. 4. dist. 42. c Sentent. ibidem. Ivo p. 2. cap. 13. d Part. 7. cap. 34. Panorm. lib. 8. cap. 123. Ivo sermo 3. de rebus ecclesiasticis. d Polycarp. lib. 6. tit. 4. Anselmus lib. 2. cap. 27. Ivo part. 1. cap. 307. Panorm. lib. 8. cap. 124. e al. fonte. Moysen

Moysem, a dicens: [Turpitudinem i patris tui, vel matris, vel fororis non revelabis; turpitudinem enim tua est.] Cum ergo à propria consanguinitate jubemur abstinere, multo magis à spirituali nostri patris filia, omni exultatione aut argumento seposito; sub nimia diffinitione nos cavere convenit: ne in iram divini examinatoris, si quis tali facinore missus, minime retrinxi- turam luxuriam. Vnde & omnes 3 omnino cavendi sunt à tali sceleris commissione; ne in perpetuum peccet: sed hanc, qui hujus perniciose temeritatis auctor, animos salutem despiciens, impiissimo se miscuit matrimonio, per omnia tua fraternitas studeat separare, & poenitentia digna submittere, quatenus ab aeterna erum- tam damnatione animam eius liberetis.

¶ Turpitudinem] In decretis Zachariae (qua sunt in re- hysodis) & apud Anselmum & Ironem habentur omnia ut in capite ii. Leonici.

¶ Clamergo] In eisdem decretis sic legitur, Turpitudi- nem enim non revelare dicitur, dum à propria consan- guinitate precipitur abstinere. Multo magis, &c.

¶ Vnde & omnes] Apud Anselmum est, Vnde & o- mnes omnino cavendæ sunt talis sceleris commissiones.

C. III. ¶ Filius filiam, quam de sacro fonte sus- cepit, nullus tradere audeat. Item Zacharias & Deus dedit.

¶ Non oportet filiam, quam de sacro fonte susce- pit, aliquando filio suo in matrimonium tradere; quia in divina sententia germani esse inveniuntur. Si quitali facinore commissus minime retrinxi- turam luxuriam, ab ecclesia catholica abominabitur. Sed si con- vitas fuerit, post separationem septem annis poeniten- tiam gerat. Conditis simul cum auctore à sit ista con- ditio: id est, simul cum cooperatoribus & consentien- tibus poeniteat.

¶ Pars. Filius vero, sive ante compaternitatem, sive post nati- vitatem, licet conjugii possit.

C. IV. ¶ Filius vel filia, ante vel post compater- nitatem genita, legitime conjugii possunt.

Vnde Vibanus scribit Vitali Presbytero Bri- xoniensi dicens.

¶ Super quibus consulti nos tua dilectio; hoc videtur vobis ex sententia respondendum; ut & baptismus in, si in instanti necessitate foemina puerum in nomine Tri- nitatis baptizaverit, & quod spiritualium parentum filii vel filia, ante vel post compaternitatem geniti, possunt legitime conjugii, prater illam personam, per quam compates sunt effecti.

C. V. ¶ Qui ex compare vel commatre post susce- ptum filius de fonte nati fuerint, conjugii non possunt.

¶ Nichil vero secundum partem compaternitatem geniti copulari prohibent, scribit Rhogno Episcopo.

¶ Post susceptum vero de fonte filium vel filiam spiri- tualem, qui ex compare vel commatre nati fuerint, matrimonio conjugii non possunt; quia leges seculi non emancipatos adoptivos prohibent copulari.

¶ Ad istam sententiam cap. 3. q. 4. referretur integram hanc epistolam, in qua dicitur: cujus in nomine est in e. post uxoris. infra ead. q. 4. & comariter post illud sequitur hoc caput, & deinceps e. perro duo- rum. ubi 3. q. 2. & 3. Ipsius vero epistolæ auctorem & ipsi est autem epistolam fecerunt.

¶ Uterque g. libro 23. digestorum tit. de ritu nuptiarum, perpen- ditur in qua legitur.

¶ a Leonici. b. alii. et utas damnatione animas eorum, & Poly. ibid. Anst. lib. 10. cap. 25. d. al. altore. e. Dentent. 4. dist. 42. f. Dentent. 4. dist. 42. Poly. l. 6. tit. 6. Anst. l. 10. c. 34. g. Tit. 2. dist. 17.

¶ a Leonici. b. alii. et utas damnatione animas eorum, & Poly. ibid. Anst. lib. 10. cap. 25. d. al. altore. e. Dentent. 4. dist. 42. f. Dentent. 4. dist. 42. Poly. l. 6. tit. 6. Anst. l. 10. c. 34. g. Tit. 2. dist. 17.

¶ a Leonici. b. alii. et utas damnatione animas eorum, & Poly. ibid. Anst. lib. 10. cap. 25. d. al. altore. e. Dentent. 4. dist. 42. f. Dentent. 4. dist. 42. Poly. l. 6. tit. 6. Anst. l. 10. c. 34. g. Tit. 2. dist. 17.

¶ a Leonici. b. alii. et utas damnatione animas eorum, & Poly. ibid. Anst. lib. 10. cap. 25. d. al. altore. e. Dentent. 4. dist. 42. f. Dentent. 4. dist. 42. Poly. l. 6. tit. 6. Anst. l. 10. c. 34. g. Tit. 2. dist. 17.

¶ a Leonici. b. alii. et utas damnatione animas eorum, & Poly. ibid. Anst. lib. 10. cap. 25. d. al. altore. e. Dentent. 4. dist. 42. f. Dentent. 4. dist. 42. Poly. l. 6. tit. 6. Anst. l. 10. c. 34. g. Tit. 2. dist. 17.

¶ a Leonici. b. alii. et utas damnatione animas eorum, & Poly. ibid. Anst. lib. 10. cap. 25. d. al. altore. e. Dentent. 4. dist. 42. f. Dentent. 4. dist. 42. Poly. l. 6. tit. 6. Anst. l. 10. c. 34. g. Tit. 2. dist. 17.

C. VI. PALEA.

¶ Per adoptionem qua sita fraternitas eouque impedit nuptias, donec manet adoptio: ideoque eam, quam pater meus adoptavit; & emancipavit, poterit uxorem ducere. Aequè, & si me emancipato, illum in potesta- te retinuerit, poterimus jungi matrimonio. Itaque volenti generum adoptare, suaderet, ut filiam emanci- pet. Similiter suaderet ei, qui velit nurum adoptare, ut emancipet filium.

¶ Hac palea habetur in aliquot vetustis, à quibus ceteris abesse solent, & non distinguitur à superiore capite.

¶ 3 pars. Si qui verò aliquo fortuito casu filiam sua commatris uxorem acceperit, non cogitur eam dimittere.

C. VII. ¶ Non cogitur quis dimittere filiam sua commatris, quam duxit in conjugium.

Vnde in Triburienli concilio legitur, c. 48.

¶ Illud a etiam aec. canonica institutione definitum, nec interdictione aliqua refutamus, sed propter eos, qui diverse de eo sentiunt; hoc loco aliquid commemora- mus. Si quis suæ spiritualis commatris filiam fortuito, & ita contingente rerum casu in conjugium duxerit, consilio maturiori servato eam habeat, atque honeste legitimo conjugio operam det.

QVÆSTIO IV.

R. Elitiam vero commatris uxoris sua nullus in conjugium ducere potest.

C. I.

Vnde Nicolaus Papa scribit Constantiensis Epi- scopi Salomoni.

¶ Sicutitur à nobis sanctitas vestra; si aliquis ho- mo duas commatras habere valeat, unam post alteram: In quo meminisse debet scriptum esse: e [Erunt duo in carne una.] Ita que cum confiter, quia vir & mul- lier una caro per connubium efficiuntur, restat nimirum virum commatrem constitui illi mulieri, ejus matrimonio assumpta uxor commatre esse videbatur; & idcirco- liquet, virum illi foemina non posse jungi in copula, quæ commatre ejus erat, cum qua idem fuerat una caro effectus.

C. II. ¶ Otto annis poeniteat, qui duabus com- matribus commiscetur.

Item ex concilio Chalcedonensi.

¶ Si pater & filius, aut duo fratres cum una muliere, aut si cum matre & filia, aut cum duabus fororibus, aut cum duabus commatribus aliquis concubuerit; se- cundum antiquam & humaniorem definitionem octo annis poeniteat.

¶ In concilio Chalcedonensi nihil hujusmodi extat tractatum, aut definitum. Ex eo tamen refertur etiam in fragmento poeniten- tiali incerti auctoris: eodem modo citatur infra c. post uxoris.

C. III. ¶ Nullus duabus commatribus commiscetur.

Item Innocentius Exuperio Tolosano Episcopo.

¶ Si quis ex i uno conjugio filium aut filiam alteri- us de sacro fonte suscepit, aut ad eum tenuerit, vel Christianitatis ministerium e dederit, ambo & vir & uxor commatres existunt parentibus infantis; quia vir & mulier caro una effecti sunt.

¶ Et uno] In plerisque vetustis exemplaribus, & eadem collectione decretorum incerti auctoris, legitur; si quis unus ex conjugio. In epistola vero Innocentii Exuperio Tolosano Episcopo scripta, hoc non habetur.

¶ 2 pars. Econtrario invenitur in concilio Triburienli, cap. 47.

¶ a Sent. ibid. Burch. lib. 37. c. 46. Ivo p. 9. c. 97. b. Sent. ibid. Ivo p. 1. c. 137. & p. 9. c. 31. Pann. 47. c. 63. c. Gen. 2. d. Poly. l. 6. tit. 6. e. al. mysterium.